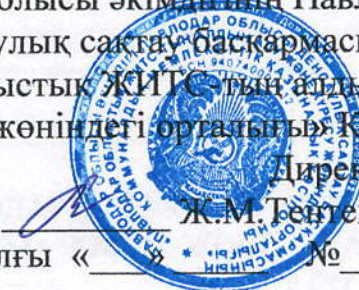

«Бекітемін»

«Павлодар облысы әкімдігінің Павлодар
облысы Денсаулық сақтау басқармасының
«Павлодар облыстық ЖИТС-тың алдына алу
және күресу жөніндегі орталығы» КМҚК

Директоры
Ж.М. Тентекпаев

2022 жылғы «__» №__

**Стратегиялық жоспар
Павлодар облысы әкімдігінің
Павлодар облысы Денсаулық сақтау басқармасының «Павлодар
облыстық ЖИТС-тың алдына алу және күресу жөніндегі орталығы»
Коммуналдық мемлекеттік қазыналық кәсіпорын**

2022-2026 жылдарға арналған

Павлодар қ. 2022

Мазмұны

БӨЛІМ. 1. КІРІСПЕ.....	3 бет
1.1 Мақсаты және ұғымы.	
1.2. Құндылықтары және этикалық қағидалар	
БӨЛІМ 2. АҒЫМДАҒЫ ЖАҒДАЙДЫ ТАЛДАУ «ПАВЛОДАР ОБЛЫСТЫҚ ЖИТС-ТЫҢ АЛДЫН АЛУ ЖӘНЕ КҮРЕСУ ЖӨНІНДЕГІ ОРТАЛЫҒЫ» КМҚК ЖӘНЕ ҚАУЫП- ҚАТЕРДІ БАСҚАРУ	3 бет
- 2.1 SWOT-талдау.....	9 бет
БӨЛІМ 3. БАСЫМ БАҒЫТТАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ІСКЕ АСЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАР	9 бет
3.1. Стратегиялық бағыт 1. АИТВ-жұқпасы кезінде медициналық-әлеуметтік қызметтер көрсету, сондай-ақ АӨА вирустық гепатит кезінде.....	9 бет
3.1.1. Басым бағыт 1 (алдын ала іс-шараларды күшейту)	9 бет
3.1.2.Басым бағыт 2 (ұсынылатын емнің сапасы мен тиімділігін жақсарту).....	10 бет
3.2. Стратегиялық бағыт 2. Инновациялық қызметті дамыту және адам ресурстарының басқару тиімділігін арттыру	11 бет
3.2.1. Басым бағыт 1 (ақпараттық жүйені жетілдіру)	11 бет
3.2.2. Басым бағыт 2 (кадрлық әлеуетті арттыру).....	11 бет
3.2.3. Басым бағыт 3 (қаржыландыру жүйесін жетілдіру)	12 бет
БӨЛІМ 4. СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАҒЫТТАР, МАҚСАТТАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ НЫСАНАЛЫ ИНДИКАТОРЛАРЫ	13 бет
БӨЛІМ 5. РЕСУРСТАР.....	14 бет

Аббревиатураның толық жазылуы

Бөлім 1. Міндет, ұғымы, құндылық және этикалық қағидаттар

Міндет: халықаралық ұсынымдарға сәйкес тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде халықтың және негізгі топтар арасында АИТВ-жұқпасының алдын алу жолымен азаматтардың денсаулығын жақсарту, АИТВ-мен өмір сүретін адамдардың АИТВ- жұқпасын диагностикалау және емдеу

Ұғымы: үкіметтік емес ұйымдардың белсенді қатысуымен АИТВ жұқпасын диагностикалау, алдын алу және емдеу бойынша сапалы қызметтердің кең спектрі бар қолжетімді арнайы қызмет.

Құндылық/ этикалық қағидаттар:

1. Пациентке бағытталған
2. Қол жетімділік
3. Кәсібилік және жауапкершілік
4. Құпиялылық
5. Стигма мен кемсітушіліктің болмауы

Бөлім 2. Ағымдағы жағдайды талдау және қауып-қатерді басқару

Стратегиялық бағыт 1. АИТВ жұқпасы бар пациенттерге сапалы медициналық қызметтер көрсету арқылы халықтың денсаулығын нығайту және алдын ала іс-шаралар өткізу.

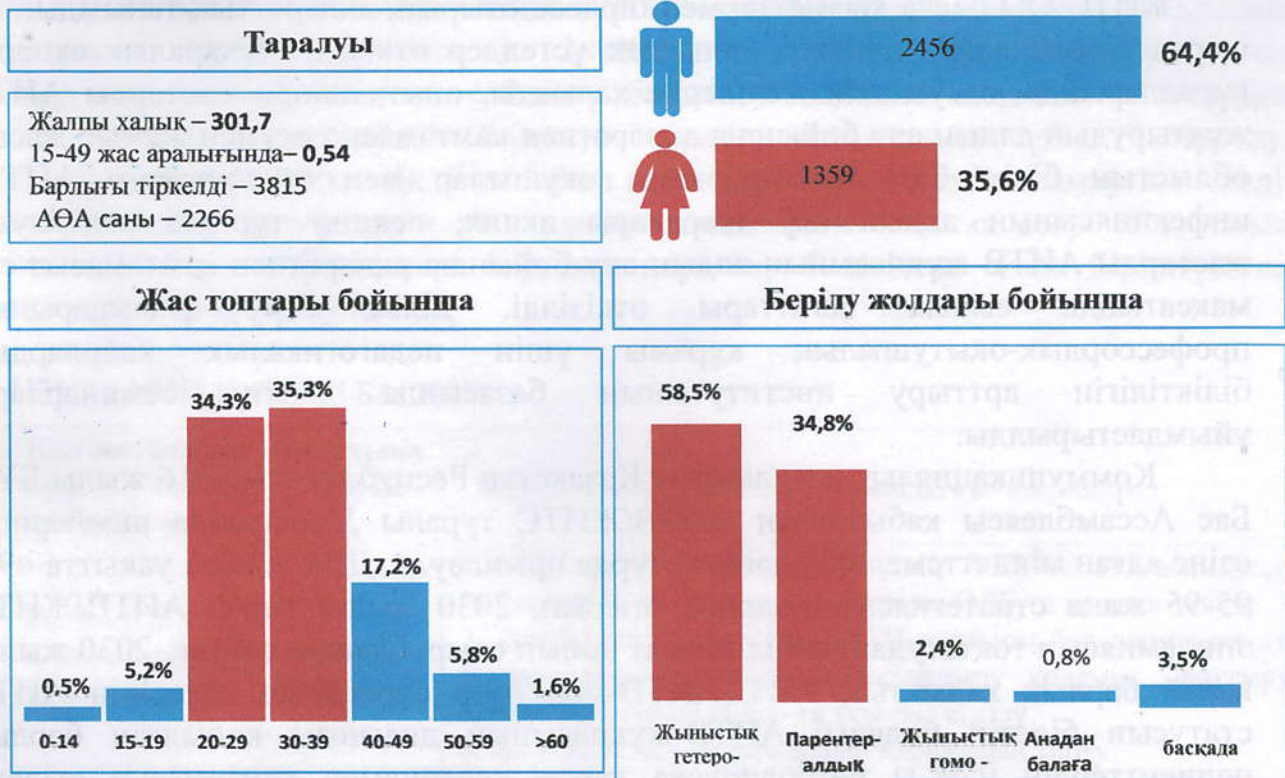
1.1) Реттелетін қызмет саласын дамытудың негізгі параметрлері

Қазақстан Республикасының Президенті Қ.К.Тоқаевтың 02.09.2019 жылғы «Қазақстанның тұрақтылығы мен өркендеуінің негізі – сынды қоғамдық диалог» Жолдауы, сондай-ақ БҰҰ-ның 2016 жылғы АИТВ/ЖИТС жөніндегі саяси декларациясына сәйкес халықаралық міндеттемелерді іске асыру мақсатында Павлодар облыстық ЖИТС-тың алдын алу және күресу жөніндегі орталығының қызметі облыс бойынша оның алдын алу саласындағы іс-шараларды АИТВ-мен (бұдан әрі – АӨА) өмір сүретін адамдарда АИТВ-жұқпасын диагностикалау мен емделуін анықтауды жүзеге асыру бағытталған.

Облыста АИТВ-жұқпасы бойынша жағдайлар тұрақты қалыпта. АИТВ-жұқпасының негізгі көрсеткіші 15-49 жас аралығындағы топта АИТВ-ның таралуы бар.

Павлодар облысында 2021 жылы қабылданған шара нәтижесінде:

- АИТВ-жұқпасының таралуы 15-тен 49 жасқа дейінгі жас тобында 0,54% нысаналы көрсеткіш кезінде 0,64% - ды құрады;
- халықты тестілеумен қамту 17,2% құрады, нысаналы көрсеткіш кезінде – 10% (ҚР бойынша – 16%);
- жүкті әйелдерді тестілеумен қамту-99,4% (ҚР бойынша – 99,6%);

Облыста инъекциялық есірткіні қолданатын адамдар үшін «зиянды азайту стратегиясы» алдын алу бағдарламасы қарқынды жүзеге асырылуда. Облыста 15 сенім пункті жұмыс істейді, Павлодар, Екібастұз қалаларында ИЕТА жұқтырғандарға АИТВ-жұқпасының орнын басу терапиясын қолдаушы, жеке қорғаныш құралдары (бір реттік шприцтер, мүше қаптар) және АИТВ-жұқпасы мәселелері бойынша ақпараттық материалдар ұсынылады.

Халықтың негізгі топтарына арналған алдын алу бағдарлама (бұдан әрі-ХНТ) жүзеге асыруда өзінің тиімділігін дәлелдеді, АИТВ-жұқпасымен күрес жөніндегі мемлекеттік саясаттың бір бөлігіне айналды. Зиянды азайту бағдарламасын жүзеге асыру нәтижесінде инъекциялық есірткіні тұтынатын адамдар арасында қауіпті жүріс-тұрыстың тәжірибесі төмендегені байқалады: ИЕТА инъекциялық есірткіні тұтынушылар арасында таза құралдар, мүше қаптар жиі қолданыла бастады және АИТВ-жұқпасына тестіленді. «Зиянды азайту» стратегиясын жүзеге асырудың арқасында ИЕТА арасында АИТВ-жұқпасының парентералдық берілу жолын тіркеу серпінінде 2006 жылғы 55,6% - дан 2021 жылы 34,8% - ға дейін қысқарғаны байқалады.

Негізгі топтар арасында алдын алу бағдарламасын жүзеге асыруға үкіметтік емес секторлар мен аутич-қызметкерлері белсенді түрде тартылуда. ҰЕҰ және аутич-қызметкерлердің қызметі халықтың негізгі топтарына қолжетімділікті кеңейтеді, бұл топтарды алдын алу бағдарламасы және тестілеумен қамтылу артады. 2021 жылы алдын алу бағдарламасымен қамтылғандар санынан ИЕТА тестілеумен қамту 51,7% (1,4 есе арттыру), СҚ – 92,6% (1,6 есе арттыру), ЕСЕ-25% (1,6 есе арттыру) құрады.

ҚДИАҒО мен Павлодар облысының денсаулық сақтау басқармасы арасында Меморандумға қол қойылды.

ЖИТС ОО басқа қызметтермен бірлесе отырып, ақпараттық-танымдық іс-шаралар: акциялар, дәрістер, дөңгелек үстелдер өткізеді. бұқаралық ақпарат құралдарында, әлеуметтік желілерде халықты, оның ішінде жастарды АИТВ жұқтырудың алдын алу бойынша ақпаратпен қамтамасыз етумен жұмыс жасау. облыстың білім беру ұйымдарында оқушылар мен студенттерге АИТВ-инфекциясының алдын алу шаралары акция, лекция түрінде өткізілуде. жастарды АИТВ жұқпасының алдын алу бойынша ақпаратпен қамтамасыз ету мақсатында сынып сағаттары өткізілді. Білім беру ұйымдарының профессорлық-оқытушылық құрамы үшін педагогикалық кадрлардың біліктілігін арттыру институтының базасында оқыту семинарлары ұйымдастырылды.

Коммуникациялық жылдамдық Қазақстан Республикасы 2016 жылы БҰҰ Бас Ассамблеясы қабылдаған АИТВ/ЖИТС туралы Декларация шеңберінде өзіне алған міндеттемелерін дәйекті түрде орындауда. ДДҰ қазіргі уақытта «95-95-95 жаңа стратегиясын қолдана отырып, 2030 жылға қарай АИТВ/ЖИТС эпидемиясын тоқтатуда» өршіл мақсат қойып отыр. Осыған сәйкес, 2030 жылға қарай барлық халықтың 95%. АИТВ-мен өмір сүретіндер өздерінің АИТВ статусын білетін болады: АИТВ-жұқпасының диагнозы қойылған барлық пациенттердің 95%-ы ретровирусқа қарсы терапиямен қамтамасыз етіледі: АРТ-дағы науқастардың 95%-ы вирустық жолмен басылады.

АИТВ-жұқпасын жұқтырған адамдарды емдеу саласында қызмет көрсету бойынша жүргізіліп жатқан жұмыстардың нәтижесінде АӨА-ға шалдыққандар саны өсті. ЖҚТ алатындар 2021 жылы 2020 жылмен салыстырғанда 190 адамға көбейіп, АӨА 1859 адамды құрады. АӨА ЖҚТ қамту АӨА санынан өз диагнозын білетін 83%-ын құрады. 1 жылдан астам ЖҚТ алған анықталмаған вирустық жүктемесі бар, АӨА пайызы 87% (Қазақстан Республикасында – 86%) құрады. Бұл өз кезегінде ЖИТС-тан болатын өлім-жітімнің 1000 АӨА-ға шаққанда 7,9-ға дейін төмендеуіне әсер етті (Қазақстан Республикасында 1000 АӨА-ға шаққанда 8,4). Емдеу тәжірибесіне біріктірілген, қабылдау мен дозалауға ыңғайлы, ЖҚТ препараттарының жаңа кластары, енгізілуде. Сонымен қатар, АИТВ-мен өмір сүретін жарамды адамдардың 95%-ын ретровирусқа қарсы терапиямен қамтамасыз ету мақсатына жету жұқпаға қарсы терапияны одан әрі кеңейтуді және емдеуді талап етеді. Облыста жүргізіліп жатқан АИТВ-ның анадан балаға берілуінің алдын алу бойынша алдын алу бағдарламасының арқасында 2020 жылдан бастап Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы АИТВ-жұқпасы анадан балаға берілуін жою туралы сертификат алуға өтінішті растауды таңдады.

Павлодар облысы АИТВ-жұқпасының жоғары таралу аймағы ретінде және сонымен бірге АИТВ-1,7% тік жолымен тасымалдау деңгейі төмен. Қазақстан Республикасында перинаталдық тасымалдау қаупі 2 жылдың соңында 3% құрады. Өңірлер бойынша – ең аз 3%-дан 10%-ға дейін.

1.2) Негізгі мәселелер: Өзекті мәселелердің бірі АИТВ-ның АРТ-ны ұстануы болып табылады. Сәйкестік мәселеден жанама әсерлер маңызды рөл атқарады, қолданылатын терапия және күніне қолданылатын дәрілердің саны. Жоғары уыттылық және 4 немесе одан да көп препараттарды қолдану АӨА

емдеуден бас тартуға итермелейді. ЖИТС орталықтарының мамандары жанама әсерлерді түзетпейді, өйткені ПОЖМКС деңгейінде симптоматикалық ем жүргізіледі. АӨА көптеген себептер бойынша ПОЖМКС қызметіне жүгінуден бас тартады: құжаттардың болмауы, тіркеу, медициналық ұйымға тіркелу, стигма және кемсітушілік, бұл сайып келгенде ЖҚТ-ны қабылдамауға әкеледі. Бұл мәселені шешу үшін уыттылығы төмен және жанама әсері жоқ, оның ішінде ұзақ мерзімді әсері бар, мөлшері бар бекітілген жаңа біріктірілген препараттар қолдану қажет.

1.3) ҚАУЫП-ҚАТЕРДІ БАСҚАРУ

Қол жетімділік мақсатына әсер ететін, қауып-қатердің атауы	Қауып-қатерді басқару жөніндегі іс-шаралар
Бюджеттік қаржыландыруды қысқарту мүмкіндігі	1. ХНТ-мен жұмыс істеу үшін ҮЕҰ-ға (қамалғандар) мемлекеттік тапсырыс бөлу туралы ОДБ-ға ұсыныс енгізу 2. Жергілікті бюджеттен АИТВ-жұқпасы бар пациенттерге қызмет көрсету үшін қаржыландыру көлемін арттыру қажеттілігі туралы ОДБ-ға ұсыныс енгізу 3. Халықаралық донорлардың қаражатын тарту
Эпидемиологиялық жағдайдың, оның ішінде есірткі бағасының өзгеруі есебінен асқынуы, ауруханаішілік инфекцияларды тіркеу	1. Эпидемияға қарсы іс-шараларды күшейту, АИТВ-жұқпасын ерте анықтау, алдын алу іс-шараларды жүргізу (байланысты алдын алуға дейін және одан кейін) 2. АИТВ-жұқпасының мәселесі бойынша денсаулық сақтау қызметкерлерінің, госпитальдық эпидемиологтардың мәртебесін арттыру 3. Жергілікті атқарушы органдардың ведомствоаралық іс-әрекеті және білім беру, ішкі істер органдары, наркология, ПОЖМКС ұйымдарының қоғамдық денсаулық сақтау қызметінің белсенді қатысуы Ведомствоаралық өзара іс-әрекеті және қоғамдық денсаулық сақтау қызметінің, ПОЖМКС, наркология ұйымдарының, ҮЕҰ, білім беру, ішкі істер органдарының, жергілікті атқарушы органдардың белсенді қатысуы
ХНТ жеткіліксіз хабардар ету	ДДҰ, ЮНЭЙДС халықаралық ұсынымдарына сәйкес «қауыпты азайту» бағдарламасын одан әрі жүзеге асыру
ХНТ-ға жабықтылық және төмен қол жетімділік	ЖИТС-пен-ХНТ-пен жұмыс істейтін сервистік ҮЕҰ-мен өзара іс-әрекетін қамтамасыз ету

Стратегиялық бағыт 2. Орталық қызметінің тиімділігін арттыру

2.1) Реттелетін қызмет саласын дамытудың негізгі параметрі

Павлодар облыстық ЖИТС-тың алдын алу және оған қарсы күрес жөніндегі орталығы облыстық денсаулық сақтау бөлімінің 1989 жылғы 1 қыркүйектегі №486 бұйрығымен құрылды. ЖИТС-пен күрес бойынша алдын алу және індетке қарсы іс-шараларды жаһандандыру, АИТВ жұқтырғандарға және ЖИТС-пен ауыратындарға медициналық көмек көрсету үшін орталық ұйымдастырылған.

АИТВ-жұқпасы бойынша Қазақстан Республикасының Конституциясына, ҚР заңнамалық актілері негізінде және ЖИТС ОО Жарғысына сәйкес ЖИТС ОО қызмет жасайды.

АИТВ-жұқпасын алдын алу, нақтама және оны емдеуді, сондай-ақ АИТВ-жұқпасын алдын алу, нақтамасы және оны емдеудің бірыңғай үлгісін және алгоритмдер енгізуді ЖИТС ОО ұйымдастырады.

Облыстың медициналық ұйымдары АИТВ-жұқпасының алдын алу мәселелері бойынша қызметін үйлестіреді. Сектораралық және ведомствоаралық іс-әрекетті жүзеге асырады.

ЖИТС қызметінің қойылған мақсаттарына қол жеткізуде кадрлық әлеует аса маңызды.

Павлодар ЖИТС орталығының құрылымында Екібастұз, Ақсу қалаларында 5 бөлім, 2 бөлімшелер бар.

Штатта дәрігерлер, жоғары білімді басқа мамандықтағы мамандар, орта және кіші медициналық қызметкерлер, әкімшілік-шаруашылық бөлімі бар, Штаттық саны 115 бірліктен құрайды. Дәрігерлік кадрлармен жасақталу 100% – ды, орта медициналық қызметкерлермен-100% - ды құрады.

Біліктілік санаттарында 71,4% дәрігерлер және 85,4% ҚМЖ.

Медицина ғылымдарының кандидатының дәрежесі 1 адам (3%) бар.

Облыста 2005 жылдан бастап ұлттық деңгейде АИТВ-жұқпасының таралуын эпидемиологиялық қадағалау жүргізіледі (бұдан әрі – ТЭҚ), ХНТ арасында АИТВ-жұқпасын алдын алу бойынша жүргізілетін іс-шараларды мониторинг жасау және бағалау үшін маңызды құрал болады.

ТЭҚ халықтың негізгі топтарында АИТВ-жұқпасының таралу деңгейін бағалауға, ХНТ-ның қауыпты жұрыс-тұрысы, алдын алу бағдарламасымен қамтылу туралы ақпарат алуға, осы топтардың бағалау санын және АӨА-ның бағалау санын айқындауға мүмкіндік береді. Соңғы жылдары Қазақстан Республикасы бойынша репрезентативтік деректерді алуға мүмкіндік беретін биопседендік зерттеулер жүргізуде жаңа тәсілдер, заманауи технологиялар енгізілді.

Облыста эпидемиологиялық ахуалды мониторинг жүргізу үшін электронды дерекқоры жұмыс істейді (ЭЖ,е-ДЭН), алдын алу жұмысы мен емдеу іс-шараларын өткізу мониторингі (е – ЖАО), сенім пункттерінде және достық кабинетте халықтың негізгі топтарын алдын алу бағдарламасымен қамтуды мониторинг жүргізу және бағалау үшін клиенттерді жеке есепке алу дерекқоры (КЖЕДК) жұмыс істейді. Сондай-ақ АРВ-препараттарын есепке алу модулі бойынша бағдарламаны қамтамасыз ету бар.

Облыстағы эпидемиологиялық жағдайды бақылау үшін АИТВ-жұқпасын тіркеу жағдайларын қадағалауға электрондық бақылау базасы қолданылады, ол індеттің даму үрдістерін қадағалауға, елдің кез келген нүктесінде нақты уа

Іске асыру бойынша шаралар:

1. Басқару менеджментіне корпоративтік басқарудың негізгі қағидаттарын енгізу.
2. Ақылы қызметтер бойынша медициналық көмек көрсету тізбесін кеңейту

есебінен пайданы ұлғайту.

3. Материалды-техникалық базаны нығайту.

4. ЖИТС ОО-ны ұлттық стандарттарға сәйкес келетін медициналық ұйым ретінде аккредиттеу.

5. АИТВ, ЖЖБЖ және АӨА, ГВ нақтылау және емдеу мәселесі бойынша мемлекеттік-жеке меншік әріптестігі.

6. Қолданыстағы ақпараттық жүйелерді жетілдіру, ҚР ДСМ басқа электрондық жүйелерімен интеграциялау есебінен АИТВ-ға эпидемиологиялық қадағалау жүйесін нығайту.

7. Қызмет көрсету сапасын жақсарту үшін зерттеулер жүргізу (медициналық қызметтер мен қызметкерлер сапасына пациенттердің қанағаттануын зерттеу).

2.2) Негізгі мәселені талдау.

Диагностикалық зертхананың материалды-техникалық деңгейі жеткіліксіздігіне байланысты, бөлме-жайларды қамтамасыз ету бөлігі, түйінді мәселе боп қалады.

Қазіргі уақытта тестілеуден өткен адамдарды есепке алу дербестендірілген есепке алу жоқ №2 нысанға сәйкес жүзеге асырылады.

Клиникалық және эпидемиологиялық көрсеткіштер бойынша өз еркінде тестілеуден өткен барлық адамдарды жалпылай есепке алуға, сондай-ақ ДДҰ/ЮНЭЙДС "95-95-95" стратегиясының жаңа мақсаттарына қол жеткізу үшін облыста «АИТВ жұқпасына тексерілген адамдардың ұлттық тіркелімі» (тіркелім) электрондық ақпараттық жүйесіне сынамалау және тестілеу жүргізілді.

Тіркелім зерттелетін адамдарға* (жынысы, жасы, тексеру коды, материалды алу орны және т.б.) егжей-тегжейлі талдау жүргізуге және халықты тестілеумен қамтуды есептеуге мүмкіндік береді. Деректерді жинау сапасы меншік нысанына қарамастан медициналық ұйымдар, МСАК және басқа да МҰ зертханалардың жұмысына байланысты болады.

2.3) Қауып қатерді басқару

Қол жетімділік мақсатына әсер ететін, қауып-қатердің атауы	Қауып қатерді басқару жөніндегі іс-шаралар
Қаржыландырудың төмендеуі, экономикалық ахуалдың нашарлауы	Фандрайзинг, ақылы қызмет көрсету
Тіркеліммен жұмыс істеу бойынша оқытылған мамандардың тапшылығы және кадрлардың тұрақтамауы	1. ЖИТС орталықтарында семинарға жауапты мамандарды оқыту 2. ЖИТС орталықтарының мамандарымен қашықтықтан кеңес беру
Интернетке қолжетімділік болмауы	1. Медициналық ұйымдардың әкімшілігімен өзара іс-әрекет жасау 2. Ақпарат берудің баламалы тәсілінің мүмкіндігін қарастыру

SWOT – талдау:

Ұйымның жақсы жақтары :

- Қазақстанның (1989 жылдан бастап) ЖИТС-қызметінде үлкен жұмыс тәжірибесімен мықты персоналдар командасы;
- жақын және алыс шетел базаларында қызметкерлерді оқыту;
- донорлық қаражатты тарта отырып, пилоттық жобаларды іске асыру;
- мультидисциплинарлық топтардың жұмысы (үкіметтік емес ұйымдардың әртүрлі навигаторларымен бірлесіп патронаждық қызмет);
- жөнге салынған сектораралық және ведомствоаралық өзара іс-әрекет.

Әлсіз жақтары:

- жеке меншік ғимараттың болмауы (тұрғын үйдің бірінші қабатында орналастырылған бөлме-жайлар, дәрігерлер қабылдайтын кабинеттердің жетіспеушілігі);
- инъекциялық есірткіні пайдаланатын адамдар арасында антиретровирустық терапияға бейілділігі нашар.

Мүмкіндіктер:

- СанПиНге сәйкес келетін басқа ғимаратқа көшу;
- ақылы қызметтер спектрін кеңейту есебінен қосымша табыс.

Қауіптер:

- ХНТ арасында АИТВ-жұқпасының жаңа жағдайларының өсуі;
- пациенттерде жеткілікті бейілділік жағдайында қолда бар препараттарға төзімділікті дамыту.

Бөлім 3. Орталық қызметінің басым бағыттары

Стратегиялық бағыт 1. АИТВ жұқпасы кезінде, сондай-ақ АӨА вирустық гепатиттері кезінде медициналық-әлеуметтік қызметтер көрсету.

1 Басым бағыттар «Халық арасында АИТВ-жұқпасы бойынша, сондай-ақ АӨА вирустық гепатиттері кезінде алдын алу іс-шараларды күшейту»

1.1. ДДҰ/ЮНЭЙДС «95-95-95» стратегиясын ескере отырып, Қазақстан Республикасында АИТВ-жұқпасының алдын алу жөніндегі шараларды іске асыру.

АИТВ жұқпасының алдын алу және оны ерте анықтау, АИТВ-мен өмір сүретін адамдарға тиімді медициналық көмек көрсету, сондай-ақ үкіметтік емес ұйымдарда АИТВ-ға жедел тестілеу бойынша халықаралық тәжірибесін енгізу ең басты бағыт болады.

Меморандум индикаторларына қол жеткізу мақсатында алдын алу және эпидемияға қарсы іс-шаралар кешенін іске асыру жолымен 15-49 жас тобында және негізгі топтар арасында АИТВ жұқпасының таралуын тоқтату бойынша шаралар қабылданатын болды. Тестілеуге эпидемиологиялық мониторинг жүргізу үшін халықты АИТВ – жұқпасына тексерудің ұлттық тіркелімі енгізілді. АИТВ-жұқпасына тексерілген адамдардың тіркелімі web - бағдарланған бағдарлама, зерттелетін адамдарды егжей-тегжейлі талдау (жынысы, жасы, зерттеп-қарау коды, сарысуды жинау орны және т.б.) және

халықты тестілеумен қамтуды есептеу үшін ЭС жүйесінің бөлігі ретінде ұсынылған.

Халықты тестілеумен қамту жөніндегі деректер қажет 95-95-95 мақсаттардың алғашқысын орындау үшін АӨА-ның 95% - ы өзінің АИТВ-мәртебесін білуге тиіс.

Облыста, республика бойынша «е-МиО» сияқты, компьютерлік бағдарлама жұмыс істейді, оның көмегімен барлық индикаторларды ұлттық деңгейде және облыстар бөлінісінде жинау және есептеу жүзеге асырылады. Бұл жүйе аймақтық деңгейден ұлттық деңгейге ақпарат беруге мүмкіндік береді. ДДҰ ұсынымдарына байланысты ҚР-да жүзеге асырылатын АИТВ-жұқпасы бойынша іс-шараларды мониторингтеу және бағалау көрсеткіштері қайта қаралды, олар КХДЗК 07.10.2020 № 119-Б «Қазақстан Республикасында АИТВ-ға жауап шараларын мониторингтеу және бағалау жөніндегі нұсқаулықты бекіту туралы» бұйрығымен бекітілді.

1.2. Сектораралық және ведомствоаралық іс-әрекетті дамыту

Стратегиялық жоспарды іске асыру шеңберінде АИТВ жұқпасын диагностикадан өткізу, оның алдын алуға және емдеу тәсілдерін жетілдіруге бағытталған басқада қызметтермен бірлескен іс-шаралар әзірленіп және іске асырылады.

АИТВ/ЖИТС-пен ауыратын және одан болатын өлім-жітім деңгейін, оның ішінде пенитенциарлық жүйеде төмендету жөніндегі бірлескен ведомствоаралық іс-шаралар, халықтың және халықтың негізгі топтарының АИТВ-жұқпасының таралуы мәселесі бойынша хабардар болуын арттыру жалғастырылады.

Іске асыру бойынша шаралар:

- АИТВ-жұқпасының мәселесі бойынша құқықтық базаны жетілдіру;
- Халықтың негізгі топтары арасында және АӨА-де гепатиттер, АИТВ жұқпасын алдын алу тәсілдерін жетілдіру;
- АИТВ-жұқпасын алдын алу мәселесі бойынша халықтың хабардар болуын арттыру жөнінде іс-шаралар ұйымдастыру;
- АИТВ-жұқпасының мәселесі бойынша негізгі топтар мен халықтың хабардар болуын арттыруға және АӨА стигмасы мен кемсітушілік болдырмауын әлеуметтік ортаны қалыптастыруға бағытталған ведомствоаралық және сектораралық өзара іс-әрекетті дамыту.

2 Басым бағыт «Ұсынылатын емнің сапасы мен тиімділігін жақсарту»

2.1. ДДҰ/ЮНЭЙДС 95-95-95 стратегиясын іске асыру

ДДҰ/ЮНЭЙДС «95-95-95» стратегиясына сәйкес, АӨА 95% екінші мақсатты іске асыру үшін жұқпаға қарсы ем алатын болады, ДДҰ-ның «Тестіле және емде» ұсынымына сәйкес ересектер мен балаларда АИТВ жұқпасын диагностикалау мен емдеудің Ұлттық клиникалық хаттамалары қайта қаралатын болады. Емдеу схемаларын оңтайландыру; мультидисциплинарлық тәсілмен емдеу; АРТ-ға төзімділікке зерттеулер жүргізу талап етіледі;

АИТВ жұқтырған аналардан туған балалардың АИТВ-жұқпасының ерте диагностикасы.

Үшінші мақсатты іске асыру үшін АРТ-ға АӨА—95%-да вирустық жүктемені уақтылы мониторингтеу және бағалау және вирустық жүктемеге зерттеулердің сапасын бақылау жүйесін енгізуді - вирустық супрессияға қол жеткізуді талап етеді.

АИТВ жұқтырған аналардан туған балалардағы АИТВ-инфекциясының ерте диагностикасы.

Іске асыру бойынша шаралар:

- ДДҰ «Тестіле және емде» стратегиясын енгізу;
- біріктірілген антиретровирустық препараттарды тіркелген мөлшерімен енгізу;
- емдеуге көп салалы тәсілді енгізу;
- вирустық жүктемесін зерттеу сапасына бақылау жүйесін енгізу;
- АӨА-де АИТВ, ГВ диагностикасын жасау және емдеуге инновациялық әдістерін енгізу.

Стратегиялық бағыт 2. Адам ресурстарын басқару тиімділігін арттыру және инновациялық қызметті дамыту.

1. Басым бағыт «Ақпараттық жүйені жетілдіру»

ЮНФПА-мен (облыстағы халықтың қоныстануы БҰҰ Қоры) бірлесіп «Қазақстан Республикасында АИТВ жұқпасының диагнозы алғаш рет қойылған адамдар арасында АИТВ жұқпасын ерте жұқтыру жағдайларында эпидемиялық қадағалау» зерттеуді жалғастыру. Қазақстан Республикасындағы АИТВ жағдайларын қолданыстағы жүйесіне бұрыннан болған АИТВ- жұқпасын (RIA)жұқтырудың ескіруіне байланысты эпидемиялық қадағалауда тест енгізілді. Бұл әдістеме жұқтыру жолдарын эпидемиологиялық тексеруде және байланыста болған адамдардың барынша көп санын уақтылы анықтауда және алдын алу бағдарламасын тиімділігін арттыруда елеулі көмек көрсетеді.

2 Басым бағыт «Орталықтың кадрлық әлеуетін арттыру»

2.1. Адами ресурстарды стратегиялық басқару

Адами ресурстарды дамыту мақсатында кадр ресурстарының қажеттілігін айқындау, есепке алу және жоспарлау жүйесін жетілдіру жөнінде шаралар қабылданады. Сондай-ақ материалдық емес уәждеме тетіктерін белсенді қолдануды қоса алғанда, мамандарды үздіксіз кәсіптік дамыту жүйеге, кадр ресурстарын ынталандыру және еңбекақы төлеу тетіктерін оңтайландыру жөнінде іс-шаралар жалғастырылады.

Іске асыру бойынша шаралар:

- Қызметкерлерді қайта даярлау және біліктілігін арттыру;
- орталықтың мамандарын ішкі және халықаралық базаларда оқыту;
- шетелдік мамандармен тәжірибе алмасу;
- конкурстық негізде білікті кадрларды іріктеу, жас мамандарды қабылдау және оқыту;

- Дипломнан кейінгі білім беру «Гигиена және эпидемиология» «Жұқпалы аурулар (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша қайта даярлау, біліктілікті арттыру циклдері бойынша қызмет көрсету.

Қауып қатерді басқару

Қол жетімділік мақсатына әсер ететін, қауып-қатердің атауы	Қауып қатерді басқару жөніндегі іс-шаралар
Сыртқы қауып қатер	
Кадрлардың кетуі, білікті кадрлардың саны төмендеу	1.Еңбекақы төлеу жүйесін жетілдіру және қызметкерлерді ынталандыру. 2.Түпкілікті нәтижеге бағдарланған еңбекақы төлеудің сараланған жүйесін одан әрі жетілдіру 3. Басқару әдістерін жетілдіру 4.Мамандарды біліктілікті арттыру және қайта даярлау курстарында оқыту

3 Басым бағыт «Қаржыландыру жүйесін жетілдіру»

ЖИТС орталығының қызметін қаржыландыру республикалық бюджет қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

Орталықтың материалдық-техникалық жабдықтарын жақсарту мақсатында 2017 жылдан бастап ақылы қызметтер көрсетіледі. Сондай-ақ, қосымша ресурстарды, демеушілік көмек, халықаралық донорлардың қаражатын тарту және ақылы негізде қызмет көрсету кеңінен жоспарлануда.

Іске асыру бойынша шаралар:

- Орталықтың материалдық-техникалық базасын жақсарту, ақпараттық науқандар мен акциялар, конференциялар, оқыту семинарын өткізу үшін қосымша ресурстар тарту және ақылы қызметтер көрсету, БАҚ-та есептер, сондай-ақ материалдар шығару.
- Сараланған еңбекақы төлеу тетіктерін жетілдіре отырып, қызметкерлердің жалақысын арттыруға экономикадағы орташа жалақысына бағытталған арақатынасты ынталандыру шараларын қабылдау.

Бөлім 4. Стратегиялық бағыттар, мақсаттар мен нысаналы индикаторлар

№	Нысаналы индикаторлар	Жауаптылар	Ақпарат көзі	Бірлік өлшемі	2021 жыл (нақты)	Жоспарлы кезең				
						2022	2023	2024	2025	2026
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Стратегиялық бағыт 1. АИТВ инфекциясы кезінде, сондай-ақ АӨА-де вирустық гепатиттер кезінде медициналық-әлеуметтік қызметтер көрсету										
Мақсаты 1.1 АИТВ-жұқпасы бойынша, сондай-ақ АӨА вирустық гепатиттері кезінде алдын алу іс-шараларды күшейту										
1	15-49 жас аралығындағы топта АИТВ-жұқпасының таралуы *	директор-дың орынбасары	стат. деректер	%	0,62	0,69	0,75	0,81	0,87	0,93
2	АӨА антиретровирустық емдеумен қамту**	директор-дың орынбасары	стат. деректер	%	83	85	87	89	91	93
3	ЖИТС-дан 1000 АӨА-ға өлім деңгейі	директор-дың орынбасары	стат. деректер	көрсеткіш	7,9	7,8	7,7	7,6	7,5	7,4
4	Халықтың негізгі топтарын алдын алу бағдарламасымен қамту	директор-дың орынбасары	стат. деректер	%	56,5	60	65	70	75	80
Тапсырма 1.1.1 АИТВ-жұқпасын ерте анықтау үшін тестілеуді ұйымдастыру										
Көрсеткіш нәтижесі										
1	АИТВ-ға жүкті әйелдерді тестілеумен қамту	директор-дың орынбасары	стат. деректер	%	98	≥95	≥95	≥95	≥95	≥95
Тапсырма 1.1.2 Вирустық гепатиттерге АӨА тестілеуді ұйымдастыру										
Көрсеткіш нәтижесі										
1	ГВ АӨА-ға тестілеумен қамту	директор-дың орынбасары	стат. деректер	%	59	≥65	≥70	≥75	≥80	≥85
Мақсаты 1.2 Ұсынылатын емнің сапасы мен тиімділігін жақсарту										
1	АИТВ-жұқпасымен өмір сүретін адамдардың пайызы, вирустық жүктемесі анықталмаған кемінде 1000 мл/көшірме	директор-дың орынбасары	стат. деректер	%	87	90	92	94	95	95
Стратегиялық бағыт 2. Ғылыми және инновациялық қызметті дамыту және адам ресурстарын басқару тиімділігін арттыру										
Мақсаты 2.1 Орталықтың кадрлық әлеуетін арттыру										
1	Біліктілігін арттыруға, қайта даярлауға жататын қызметкерлер үлесі	директор-дың орынбасары	есептік КБ	%	11,4	20,2	26	25,2	14,7	10,5

№	Нысаналы индикаторлар	Жауаптылар	Ақпарат көзі	Бірлік. өлшемі	2021 жыл (нақты)	Жоспарлы кезең					
1	2	3	4	5	6	2022	2023	2024	2025	2026	
						7	8	9	10	11	

Тапсырма 2.1.1 Қалдырық әлеуетті қалыптастыру

Көрсеткіш нәтижесі

1	Қадрлармен жасақталуы: жашпы (қызметкердің барлық санаттары бойынша)	директордың орынбасары	есептік КБ	%	100	100	100	100	100	100	100
2	Өндірістік қызметкерлердің тұрақтамауы	директордың орынбасары	есептік КБ	%	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
3	Біліктілік санаты бар қызметкерлер үлесі	директордың орынбасары	стат. деректер	%	81,5	88,1	88,1	88,1	88,1	88,1	88,1
4	Медицина қызметкерлерінің қанағаттану деңгейі	директордың орынбасары	сауалнама	%	75	75	80	80	85	85	85

Максаты 2.2 Қаржыландыру жүйесін жетілдіру

1	Активтер кірістілігі (ROA)	директордың орынбасары	ЕССО	%	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04
2	Мерзімі өткен кредиторлық берешек	директордың орынбасары	ЕССО	%	0	0	0	0	0	0	0

Бөлім 5. Ресурстар

№	Ресурстар	Бірлік. өлшемі	2021 (нақты)	Жоспарлы кезең						
				2022	2023	2024	2025	2026		
Барлық қаржы, оның ішінде										
1	БП 008011 «Республикалық бюджет қаражаты есебінен Қазақстан Республикасында ЖИТС-тын алдын алу және күресу жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыру»	мың. теңге	206,497	221,113	250,993	250,881	-	-	-	-
2	БП 008015 «Жергілікті бюджет қаражаты есебінен Қазақстан Республикасында ЖИТС-тын алдын алу және күресу жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыру»	мың. теңге	1823,0	-	-	-	-	-	-	-
3	МСӘК	мың. теңге	1111,494	1119,013	1331,071	1380,149	1456,395			
4	Ақыл қызметтер	мың. теңге								

Пайдаланылатын қысқартулардың тізбесі:

ЖҚТ	-	Жұқапаға қарсы терапия
ЖҚП	-	Жұқапаға қарсы препараттар
АИТВ	-	Адамның имунитет тапшылығының вирусы
ДДҰ	-	Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы
ЖББ	-	Жандандық бәсекеге қабілеттілік индексі (ДЭФ нұсқасы бойынша дүниежүзілік экономикалық форум)
ДДМБ	-	Денсаулық сақтауды дамытудың мемлекеттік бағдарламасы
ЖТБЖ	-	ЖИТС-пен, туберкулезбен және безгекпен күресу үшін Жандандық қор
ЖЖББ	-	Жыныстық жолмен берілетін инфекция
АӨА	-	АИТВ-мен өмір сүретін адамдар
ИЕТА	-	Инфекциялық есірткілерді тұтынатын адамдар
ҚР ДМ	-	Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі
МжәнеБ	-	Мониторинг және бағалау
ЕСЕ	-	Ер адаммен жыныстық қатынасқа түсетін ер адам
УЕУ	-	Үкіметтік емес ұйым (ұйымдар)
БҰҰ	-	Біріккен Ұлттар Ұйымы
АМӘК	-	Алғашқы медициналық-әлеуметтік көмек
ҚР	-	Қазақстан Республикасы
СК	-	Секс қызметкерлері
ҚДИАҒО	-	Қазақ дерматология және инфекциялық аурулар ғылыми орталығы
БАҚ	-	Бұқаралық ақпарат құралдары
ЖИТС	-	Жұқтырылған имунитет тапшылығының вирусы
ХНТ	-	Халықтың негізгі топтары
ОДБ	-	Облыстық денсаулық сақтау басқармасы
ЮНЭЙДС	-	АИТВ / ЖИТС бойынша Біріккен Ұлттар Ұйымының бірлескен бағдарламасы
ЮНФПА	-	БҰҰ-ның халық саны саласындағы қоры
ЭБ	-	Электрондық бақылау
ТӘК	-	АИТВ-жұқпасының таралуына эпидемиологиялық қадағалау